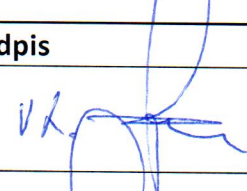
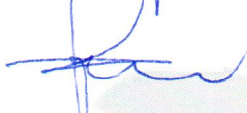
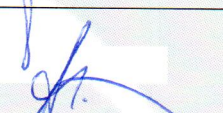

Resocializačný program

Číslo predpisu:	11/2023	Verzia:	10
Týmto predpisom sa ruší:	Resocializačný program zo dňa 05.01.2023 č.3/2023		
Vypracovaný:	5.4.2023		

x	Meno a priezvisko	Podpis
Vypracoval: Funkcia:	Mgr. Peter Groman Zodpovedný zástupca	
Kontroloval: Funkcia:	Ing. Branislav Božek Kordinátor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	
Správca registratúry	Bc. Slavomíra Adzimová	
Schválil: Funkcia:	PhDr. Peter Valiček Riaditeľ GKCH	

OBSAH

ÚVOD.....	str.3
MIESTO VYKONÁVANIA RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU, KONTAKTNÁ ADRESA A ÚDAJE.....	str.3
CIEĽOVÁ SKUPINA, POČET MIEST, PODMIENKY PRIJATIA A DÔVODY NEPRIJATIA.....	str.3
PRIESTORY CENTRA, PODMIENKY BÝVANIA, SÚKROMIA A NA OSOBNÚ HYGIENU.....	str.4
POČET ZAMESTNANCOV V ÚVÄZKOCH , ICH VZDELANIE A ŠTRUKTÚRA PRACOVNÝCH MIEST.....	str.6
PRIJATIE KLIENTA.....	str.6
METÓDY PRÁCE A ODBORNÉ ČINNOSTI PRI VÝKONE RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU...	str.7
ŠTANDARDNÝ DENNÝ REŽIM.....	str.10
ZAPÁJANIE KLIENTA DO ZABEZPEČENIA CHODU CENTRA.....	str.15
INDIVIDUÁLNY RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM/PLÁN.....	str.17
ZÁUJMOVÁ, ŠPORTOVÁ, KULTÚRNA ČINNOSŤ A PREJAVOVANIE NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA A VIERY.....	str.17
ZABEZPEČENIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI.....	str.18
PRÍPRAVA NA POVOLANIE-VZDELÁVANIE.....	str.18
PRÁVA KLIENTA.....	str.18
FÁZY RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU.....	str.19
CIELE, POVINNOSTI A PRÁVA KLIENTA V JEDNOTLIVÝCH FÁZACH	str.19
ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU	str.24
VÝCHOVNÉ PROSTRIEDKY	str.24
RIZIKOVÉ SITUÁCIE	str.25
ODBORNÁ POMOC PO UKONČENÍ RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU	str.26
ZÁVER	str.26

ÚVOD

1. Tento resocializačný program je vypracovaný v zmysle § 2 Vyhlášky č. 103/2018 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 20. marca 2018, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení (ďalej len „**zákon**“).
2. Opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately sa vykonávajú v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení, pobytovou formou podľa zákona a na základe platnej akreditácie.
3. Zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je zriadené na účel vykonávania resocializačného programu na podporu sociálneho začlenenia plnoletej fyzickej osoby závislej od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva.
4. Zriaďovateľom centra a akreditovaným subjektom je Gréckokatolícka charita Prešov so sídlom Hlavná 2, 080 01 Prešov.
5. Resocializačný program je záväzný pre všetkých klientov a zamestnancov, ktorí jeho oboznámenie a dodržiavanie potvrdia podpisom.

MIESTO VYKONÁVANIA RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU, KONTAKTNÁ ADRESA A ÚDAJE

1. Domov nádeje – centrum pre deti a rodiny (ďalej len „**DoN alebo centrum**“), Jarková 79, 080 01 Prešov, telefónne číslo: +00421 51 77237 09, domovnadeje@gkcharita-po.sk.
2. Dom sv. Faustíny – centrum pre deti a rodiny (ďalej len „**DsF alebo centrum**“), Pavlovičova 344/8, 089 01 Svidník, telefónne číslo: +00421 54 7524093, domsvfaustiny@gkcharita-po.sk.
3. Webove sídlo: www.charita-po.sk

CIEĽOVÁ SKUPINA, POČET MIEST PODMIENKY PRIJATIA A DÔVODY NEPRIJATIA

1. **Cieľovou skupinou** sú plnoleté fyzické osoby (ďalej len „**klienti**“), ktoré prekonávajú psychické, fyzické a sociálne dôsledky drogových alebo iných závislostí. V resocializačnom programe pri používaní terminológie súvisiacej s rodovou problematikou je uplatnený zástupný mužský rod.
  - a) Muži z územia celej Slovenskej republiky pre DoN.
  - b) Ženy z územia celej Slovenskej republiky pre DsF CDR
2. **Celkový počet miest v centre:**
  - a) 15 klientov v jednej skupine pre DoN.
  - b) 14 klientov v jednej skupine pre DsF CDR.
3. **Podmienky prijatia do centra:** splnenie podmienky cieľovej skupiny, žiadosť o prijatie (písomná na adresu centra alebo emailom), **odporúčanie** na resocializačný pobyt **od lekára** so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a odporúčanie **sociálneho kurátora**. Klient musí nastúpiť do centra v ten deň, keď ukončí liečenie.
4. **Dôvody vylučujúce vykonávanie resocializačného programu:**
  - **Telesný stav** - fyzické osoby s odkázanosťou na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach. Prijaté môžu byť fyzické osoby s telesným postihnutím, ktoré sú sebestačné a samostatné. Vzhľadom na prevádzku centra a fungovanie komunity iba v počte 2 klienti.

- **Psychický stav** - fyzické osoby bez mentálneho postihnutia.
- **Právna spôsobilosť** - fyzické osoby zbavené spôsobilosti na právne úkony alebo ak je obmedzená spôsobilosť na právne úkony.
- **Príprava na povolanie, vzdelávanie** - vzhľadom na prevádzku centra a fungovanie komunity môžu byť v programe maximálne 2 súbežne študujúci klienti v každom centre.
- **Klienti so substitučnou liečbou.**

PRIESTORY CENTRA, PODMIENKY BÝVANIA, SÚKROMIA A NA OSOBNÚ HYGIENU

1. **DoN** sa nachádza v centre mesta Prešov, tvoria ho dve samostatné budovy.
  - a) V hlavnej budove na poschodí sú štyri izby klientov, 2x kancelária, posilňovňa, zariadenia na osobnú hygienu, toalety, komunitná miestnosť. Na prízemí sú 2x dvojposteľové izba, kuchyňa, jedáleň pre klientov a zamestnancov vrátane priestoru pre počítač a pingpongový stôl pre klientov, 2x WC. V suteréne sa nachádza práčovňa a plynová kotolňa. Centrum nemá zabezpečený bezbariérový prístup.
  - b) Súčasťou areálu je záhradka, park s jazierkom, altánkom, veľký dvor. Ubytovacia časť zariadenia a areálu je oplotená.
  - c) V druhej budove je autoumyváreň, pneuservis, stolárska dielňa, garáže a parkovisko pre účely centra.
  - d) Na poschodí sú tri trojposteľové izby a jedna päťposteľová izba.
  - e) Spoločne využívanými priestormi sú: komunitná miestnosť, posilňovňa, kuchynka a jedáleň. Miestnosti sa využívajú pre vykonávanie kultúrno-záujmovej činnosti a voľno časových aktivít. Celkový počet postelí je 18 vzhľadom na možné prerozdelenie klientov v jednotlivých fázach (napr. klienti 5. fázy bývajú len na prízemí), avšak v Centre nikdy nie je prekročená celková kapacita 15 klientov.
  - f) **Zariadenie na osobnú hygienu.** Na prvom poschodí sa nachádzajú dve kúpeľne pozostávajúce z dvoch sprchovacích kútov, jednej vane a dvoch umývadiel s teplou a studenou pitnou vodou. Na poschodí sa nachádza WC s dvoma misami a jedným umývadlom.
  - g) Spoločne využívanými priestormi sú: komunitná miestnosť, posilňovňa, kuchynka a jedáleň. Miestnosti sa využívajú pre vykonávanie kultúrno-záujmovej činnosti a voľno časových aktivít.
2. **DsF** sa nachádza v centre mesta Svidník, tvorí ho rodinný dom, ktorý pozostáva z prízemnia 1 poschodia a podkrovia. Súčasťou areálu je záhradka, altánok a veľký dvor. Ubytovacia časť centra a areálu je oplotená.
  - a) V podkroví sú 3x trojposteľové izby klientok, kancelária, práčovňa, zariadenia na osobnú hygienu, 2x WC. Na 1 poschodí sa nachádza 1x trojposteľová izba pre klientky, kancelária, dielňa, kuchynka s jedálňou pre klientky a zamestnancov, komunikačná chodba, zariadenie na osobnú hygienu, toalety, ekonomat a priestor na práčku. Na prízemí sa nachádza vstupná chodba, priestor na prezúvanie, plynová kotolňa, komunikačná chodba, kancelária, spoločenská miestnosť, dvojlôžková izba, dielňa, sklad, práčovňa a sušiareň.
  - b) **Zariadenie na osobnú hygienu.** Na prízemí sa nachádza WC, umývadlo a sprcha. Na 1 poschodí sa nachádza kúpeľňa pozostávajúca zo sprchovacieho kúta, jedného umývadla s teplou a studenou pitnou vodou a WC. V podkroví sa nachádza kúpeľňa s jedným sprchovacím kútom a dvomi samostatnými WC s jedným umývadlom, ktoré je umiestnené na chodbe zariadenia pre osobnú hygienu.

- c) Spoločne využívanými priestormi sú: komunitná miestnosť, kuchynka s jedálňou. Miestnosti sa využívajú aj pre vykonávanie kultúrno-záujmovej činnosti a voľno časových aktivít.
3. Základné vybavenie izby pre každého klienta je: stále lôžko, skriňa, nočný stolík, polička, vankúš, obliečka, prikrývka, matrac, plachta a stolička. V každej izbe je spoločný stôl, kôš na odpadky. Pravidlom ubytovania je, že klient nemôže svojvoľne zasahovať do vybavenia, usporiadania izieb ani úpravy, či výzdoby stien a spoločných priestorov. Spoločne využívanými priestormi sú: komunitná miestnosť, posilňovňa, kuchynka a jedáleň. Miestnosti sa využívajú pre vykonávanie kultúrno-záujmovej činnosti a voľno časových aktivít.
4. **Za súkromný priestor** klienta, na ktorý sa vzťahuje rešpektovanie práva na súkromie, sa považuje jeho obytná izba, skrinka, skriňa a ostatný nábytok pridelený centrom, v ktorom si odkladá svoje osobné veci. Ďalej zariadenie na osobnú hygienu, pokiaľ sa v ňom práve nachádza. Stolička alebo kreslo v spoločných priestoroch vo vnútri, pokiaľ tam práve sedí, alebo iný priestor, pokiaľ tam klient práve je a chce tam byť aktuálne sám. Za súkromie sa považuje tiež intímna zóna klienta, čo je priestor do 30 cm od jeho tela. Do tohto priestoru vstupuje zamestnanec ako do súkromného alebo aktuálne súkromného priestoru klienta. Dodržiavanie zásady ochrany tohto priestoru je aj pre ostatných klientov.
5. **Priestory pre rodičov a iné blízke osoby klientov.** Návštevy prebiehajú v jedálni (platí pre DoN) a komunitnej miestnosti (platí pre DsF), rodinné poradenstvo sa vykonáva v komunitnej miestnosti. V prípade súkromného rozhovoru so zamestnancom sa využíva kancelária zamestnancov.

POČET ZAMESTNANCOV V ÚVÄZKOV ICH VZDELANIE A ŠTRUKTÚRA PRACOVNÝCH MIEST

1. Počet zamestnancov pracujúcich s klientmi v DoN: **11,25 úvazkov**
  - a) **Členovia odborného tímu:**
    - sociálny pracovník, VŠ II. st. v odbore sociálna práca, 1 úvazok
    - psychológ, VŠ II. st. v odbore psychológia, 0,5 úvazok
    - pracovník pre nácvik pracovných zručností, úplné stredné odborné vzdelanie, 2 úvazky
  - b) **Zamestnanci na skupinách:** 4,25 úvazok (nepretržitá prevádzka, VŠ I alebo II. st. v odbore sociálna práca, psychológia, učiteľstvo a pedagogické vedy, všeobecné lekárstvo, verejné zdravotníctvo alebo úplné stredné odborné vzdelanie. Podmienka minimálne 2 zamestnanci VŠ II.st.).
  - c) **Vedúci centra**, VŠ II. st., 0,5 úvazok.
  - d) **Ostatní zamestnanci na pracovný pomer (nie sú v priamej práci s klientom, SŠ a VŠ):** 3 úvazky (oblasť manažmentu, ekonomiky, administratívy a projektovania).

2. Počet zamestnancov v DsF: **10,75 úvazkov**
  - a) **Členovia odborného tímu:**
    - vedúci centra, sociálny pracovník, VŠ II. st. v odbore sociálna práca, 0,75 úvazok
    - sociálny pracovník, VŠ II. st. v odbore sociálna práca, 1,125 úvazok
    - psychológ, VŠ II. st. v odbore psychológia 0,5 úvazok
    - pracovník pre nácvik pracovných zručností, úplné stredné odborné vzdelanie, 1 úvazok
  - b) **Zamestnanci na skupinách:** 4,5 úvazok (nepretržitá prevádzka, VŠ I alebo II. st. v odbore sociálna práca, psychológia, učiteľstvo a pedagogické vedy, všeobecné lekárstvo, verejné zdravotníctvo alebo úplné stredné odborné vzdelanie. Podmienka minimálne 2 zamestnanci VŠ II.st.).
  - c) **Ostatní zamestnanci na pracovný pomer (nie sú v priamej práci s klientom, úplné SŠ, VŠ):** 2,9 úvazky (oblasť manažmentu, ekonomiky, administratívy a projektovania).

PRIJATIE KLIENTA

1. Centrum je povinné **oboznámiť** klienta s resocializačným programom a **preukázateľné poučiť** o jeho právach a povinnostiach pri prijímaní do centra.
2. Klient je povinný bezodkladne oznámiť všetky zmeny týkajúce sa jeho zdravotného stavu alebo sociálnej situácie, ktoré by mohli mať vplyv na vykonávanie resocializačného programu.
3. Službukonajúci zamestnanec (ďalej len „**zamestnanec**“) sa v dohodnutom termíne prijatia a vyhradenom čase venuje klientovi.
4. Prijímanie klienta obsahuje:
  - a) oboznámenie a vysvetlenie resocializačného programu,
  - b) vyhotovenie a oboznámenie dohody o vykonávaní resocializačného programu,
  - c) úschova cenností v trezore a vypísanie zmluvy o úschove cenností (len v prípade záujmu zo strany klienta),
  - d) vyhotovenie súhlasu so spracovaním osobných údajov,
  - e) poučenie o BOZP a vyhotovenie prehlásenia,

- f) založenie spisovej dokumentácie: odporúčanie psychiatra, odporúčanie sociálneho kurátora, dohody,
- g) anamnestický rozhovor–vyplnenie vstupného hárku,
- h) skríning klienta,
- i) odovzdanie liekov,
- j) prehliadka osobných vecí batožiny kvôli bezpečnosti komunity,
- k) prehliadka zariadenia,
- l) pridelenie „anjela strážneho“. Klient z vyššej fázy (služobne starší), ktorý mu pomáha pri adaptácii, pochopení pravidiel, povinností, programu a pod.

METÓDY PRÁCE A ODBORNÉ ČINNOSTI PRI VÝKONE RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU

1. Závislosť od návykových látok je choroba, ktorá výrazne zasahuje štyri oblasti života: **biologickú, psychologickú, sociálnu a duchovnú**. Predpokladom úspešného procesu doliečovania je venovať sa komplexne týmto oblastiam života.
  - a) Starostlivosť o svoje telo, pohyb, pravidelné stravovanie, dostatok spánku a ďalšie, sú kľúčovou v biologickej oblasti.
  - b) Zvládanie nečinnosti, pasivity, ľahostajnosti, vlastných emócií, konfliktov, zvyšovanie sebavedomia, pestovanie nových záujmov, učenie sa asertivite a ďalšie sú predmetom psychologической oblasti.
  - c) Rozvoj prosociálneho správania, komunitného cítenia, dobročinnosti a súcitenia s druhými sú rozhodujúce v oblasti sociálnej.
  - d) Rozvíjanie sebaopozorovania, načúvanie vlastnému ja, rozvíjanie pokory, hľadanie zmyslu života a iné sú podstatnou v duchovnej oblasti.
2. Resocializačný program sa vykonáva metódami práce a odbornými činnosťami **počas trvania všetkých fáz**.
3. Výber metódy práce pri výkone resocializačného programu má mať intervenčný a preventívny charakter.
  - a) Prostredníctvom **sociálnej práce, psychologickéj pomoci a starostlivosti, metódami, technikami a postupmi** zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji sociálno-patologických javov v spoločnosti.
  - b) **Individuálna sociálna práca** zahŕňa súbor používaných metód zameraných na priamy kontakt s jedným klientom. Samotná realizácia tejto metódy je veľmi rôznorodá, v závislosti od modelu či prístupu. Pri individuálnej sociálnej práci sa využívajú metódy vychádzajúce nielen z rôznych vedných oblastí, ale tiež z rôznych teoretických, psychoterapeutických prístupov, ktoré sú v súlade s resocializačným programom centra.
  - c) **Skupinová sociálna práca** je metóda zameraná na jednotlivca v skupine, ale i skupinu ako celok. Cieľom je zlepšenie individuálnej kvality života klienta prostredníctvom účasti v skupine, v súlade s potrebami skupiny, pocitom spolupatričnosti, ktorý je nepochybne dôležitý pre budovanie dôvery v skupine. Rozdiely stimulujú a poskytujú príležitosť pre pochopenie druhého člena skupiny. Práca so skupinou je metódou orientovanou na odstraňovanie alebo elimináciu prekážok v oblasti sociálnej interakcie jej jednotlivých členov, na schopnosť tvoriť a dosahovať spoločné ciele. V resocializačnom programe majú dôležitú úlohu skupinové aktivity, ktoré sú nadradené individuálnym aktivitám.

Realizované skupiny centra sú vždy s účasťou zamestnanca s výnimkou samostatnej skupiny.

- **Ranná skupina** je každé ráno, zahŕňa plánovanie dňa (úradne záležitosti, návšteva zdravotníckych zariadení, nácvik pracovných zručností), krátke zhodnotenie predošlého dňa a noci, duchovné zamyslenie.
  - **Večerná skupina** minimálne 3x týždenne. Zameriava sa na prežívanie a pomenovanie pocitov a na riešenie konfliktov vlastných a medziľudských, ktoré vzniknú v priebehu dňa. Počas večernej skupiny sa z miestnosti neodchádza.
  - **Tematická skupina** 2x mesačne.
  - **Zrkadlová skupina** 1x týždenne. Klient opíše prežívanie seba a ostatných členov skupiny počas jedného týždňa. Spolu s konštruktívnou kritikou na každého klienta komunity to prečíta na večernej skupine. Následne dostane spätnú väzbu od skupiny.
  - **Športová skupina** 1x týždenne (v priestoroch vybranej telocvične platí pre DoN). (Prechádzka alebo v priestoroch DsF, platí pre DsF)
  - **Skupina s duchovným správcom GKCH** 2x mesačne (platí pre DoN).
  - **Video skupina** 1x mesačne. Klienti pozerajú vybraný film (zameraný na hodnoty života), o ktorom po skončení diskutujú. (Klienti DoN majú video skupinu prvú sobotu v mesiaci o 18:45 a klientky v DsF majú video skupinu v deň prvej hodnotiacej skupiny v čase o 15:30.)
  - **Samostatná skupina** 1x mesačne, bez prítomnosti zamestnanca, z ktorej sa vyhotoví zápis. Táto skupina sa realizuje až po ukončení ktorejkoľvek večernej skupiny.
- d) **Hodnotiaca komunita** klientov a členov odborného tímu 2x mesačne. Riešia sa organizačné veci, prestupy klientov do vyšších fáz. Každý klient sa vyjadrí k svojmu prežívaniu, napredovaniu a k svojim zodpovednostiam a predsavzatiam v individuálnom resocializačnom pláne. Zamestnanci ocenia najlepšieho klienta.
- e) **Špecializované sociálne poradenstvo** je zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov klienta a poskytnutie konkrétnej odbornej pomoci na individuálnej úrovni.
- f) **Nácvik sociálnych zručností** - ide o postupný nácvik toho, ako s druhým komunikovať, vyjadriť sa a presadiť pomocou ne/verbálnych prejavov. Klient sa učí aktívne počúvať, dávať a prijímať spätnú väzbu, vyjadrovať vlastné emócie a pracovať s nimi, byť empatický a asertívny, riešiť konflikty a pod.
- g) **Nácvik pracovných zručností** je osvojenie pracovných návykov a zručností klienta pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením zamestnanca na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jeho fyzických, mentálnych a pracovných schopností a jeho začlenenia do spoločnosti. Zámerom pracovných aktivít je nácvik a rozvoj schopnosti klienta byť zodpovedným za výsledky a kvalitu svojej práce. Schopnosť plniť si povinnosti, dodržiavať pracovnú disciplínu, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, spolupracovať s inými a vnímať prácu ako životnú hodnotu. Nácvikom pracovných zručností sú aktivizované vnútorné schopnosti ľudí so závislosťou, s cieľom získať a udržať si optimálnu funkčnú úroveň a zapojiť sa do normálneho života.
- h) **Skupinová terénna aktivita** je podstatnou súčasťou resocializačného procesu. Napomáha zintenzívniť vnútornú prácu na sebe, posilniť vzťahy v komunite aj mimo zariadenia. Dôležitá je tiež z dôvodu, že počas dlhodobého resocializačného procesu je potrebné u klientov obnoviť prirodzené zdroje pozitívnych zážitkov. Ide o jednoduché a viacdňové stretnutia mimo centra (výlety do prírody, splavovanie rieky, cyklotrasy, stanovanie a pod.).

- i) **Relaxačné techniky** sú osobitnou formou tréningových aktivít, účelom ktorých je navodiť u klienta relaxovaný stav a uvoľniť psychické a fyzické napätia.
  - j) **Rodinné poradenstvo.** Častým problémom je neriešenie vlastných problémov vo vzťahoch medzi členmi rodiny a ich odsúvanie a neriešenie, taktiež spoluzávislosť niektorého z členov rodiny. Vybrané metódy práce sú najmä: individuálna práca s rodinou a skupinová práca klientov s rodinnými príslušníkmi. Spolupráca s rodinou je dôležitá pre zabezpečenie spoločného prístupu ku klientovi počas resocializačného procesu. Snahou je sanácia a emocionálna podpora rodiny. Prínosom je posun ich vzájomných vzťahov, lepšie vzájomné pochopenie a porozumenie. Vtiahnutie rodinných príslušníkov do resocializačného procesu je dôležité na zabezpečenie spoločného prístupu pri riešení problému závislosti a spoluzávislosti.
  - k) **Svojpomocné skupiny** - na skupiny môžeme prizývať abstinujúcich úspešných absolventov resocializačného programu, ktorí motivujú klientov k zotrvaní v programe a trvalej abstinencii.
  - l) **Psychologická pomoc a starostlivosť** spočíva predovšetkým v poskytnutí individuálneho, skupinového vedenia klientov v nadväznosti na odbornú prácu celého tímu. Psychológ kompetentne používa psychodiagnostické metódy, techniky za svoju oblasť. Dáva komplexné psychologické posúdenie situácie klientov, závery a odporúčania. Psychológ učí klientov porozumieť svojim ťažkostiam, uvedomovať si a rozlišovať svoje emócie, myšlienky a správanie, pracovať s postojmi, nahliadnuť na svoju minulosť a porozumieť možným vplyvom minulosti na súčasné ťažkosti, riešiť svoje životné krízy a lepšie zvládať problémy každodenného života.
4. Základným nástrojom pri výkone resocializačného programu je **otvorená komunikácia.**

ŠTANDARDNÝ DENNÝ REŽIM

1. Štruktúra denného režimu týždňa reálne modeluje bežný život človeka v pracovnom procese s prihliadnutím na psychohygienu (zadelenie času, striedanie práce a odpočinku).
2. Dodržiavanie času denného režimu je vedenie k zodpovednosti, plnenie povinností a nácviku dochvilnosti.

Domov nádeje – centrum pre deti a rodiny

Pracovné dni

06.00	budíček, osobná hygiena, upratovanie
06.45	raňajky
07.30	ranná skupina s duchovným zamyslením
08.00	nácvik pracovných zručností
12.00	obed
12.30	nácvik pracovných zručností
15.00	osobné voľno
18.00	večera
18.30	osobné voľno
18.45	večerná skupina
20.00	osobné voľno
22.00	večierka
23.00	večierka v piatok

Sobota

06.30	budíček, osobná hygiena
07.00	raňajky
07.30	ranná skupina s duchovným zamyslením
08.00	veľké upratovanie/nácvik pracovných zručností
11.30	kontrola upratovania
12.00	obed
12.30	osobné voľno
18.00	večera
18.30	osobné voľno
18.45	večerná skupina
20.00	osobné voľno
23.00	večierka

Nedeľa

07.00	budíček, osobná hygiena
07.30	raňajky
08.00	ranná skupina s duchovným zamyslením
08.20	osobné voľno
12.00	obed
12.30	osobné voľno
18.00	večera
18.30	osobné voľno
18.45	večerná skupina
20.00	osobné voľno
22.00	večierka

Dom sv. Faustíny – centrum pre deti a rodiny

Pracovné dni

05:45	budíček služba v kuchyni, osobná hygiena, <u>klúče od kuchyne</u>
06:00	budíček, osobná hygiena
06:15	rajóny
07.00	raňajky , výdaj liekov
07.20	kontrola rajónov
07.30	osobné voľno
07.45	ranná skupina, výdaj liekov
08.15	nácvik pracovných zručností
10.00	osobné voľno
10.15	nácvik pracovných zručností
12.00	obed , výdaj liekov
12.30	osobné voľno
13.00	nácvik pracovných zručností
15.00	ruženec k Božiemu milosrdenstvu Štvrtok 2. a 4. v mesiaci duchovný program s kňazom od 14.00-15.00 – korunka,
15.10	osobné voľno
17.00	večera
17.30	večerná skupina Každý štvrtok ruženec za závislých + liturgia
18.30	osobné voľno
19.30	výdaj liekov
22.00	večierka - koterapeut
23.00	večierka v piatok

Sobota

06:45	budíček služba v kuchyni, osobná hygiena, <u>klúče od kuchyne</u>
07.00	budíček, osobná hygiena, upratovanie
07.30	raňajky , výdaj liekov
08.15	ranná skupina
08.45	veľké upratovanie
10.30	kontrola rajónov
11:00	osobné voľno
12.00	obed , výdaj liekov
12.30	osobné voľno
17.00	večera
17.30	osobné voľno
19.30	výdaj liekov
23.00	večierka

Prvá sobota v mesiaci video skupina.

Nedeľa a štátny sviatok

06:15	budíček služba v kuchyni, osobná hygiena, <u>klúče od kuchyne</u>
-------	---

06.45	budíček, osobná hygiena
07.00	raňajky , výdaj liekov
07.30	ranná skupina
08.00	účasť na sv. liturgii
09.00	osobné voľno
12.00	obed , výdaj liekov
12.30	osobné voľno
17.00	večera
17.30	večerná skupina - Zrkadlo
19.30	výdaj liekov, osobné voľno
22.00	večierka

Služba v kuchyni

05:45 / 06:15	budíček
15.30	začína príprava večere, po večeri odovzdá kľúče terapeutovi
16:30	v deň keď je suchá večera, po večeri odovzdá kľúče zamestnancovi v službe

Do 19:30 odovzdanie kľúča od kuchyne.

Klient je prítomný v čase kontroly rajónov na svojom rajóne.

Opatrenia a usmernenia k dennému režimu

Stravovanie

1. Stravovanie je pre klientov povinné. Začína vo vyhradenom čase za účasti zamestnanca. Klienti v kuchyni (služba) sa stravujú v jedálni spoločne s ostatnými na raňajkách a večeri. Títo klienti obedujú po tom, ako vydajú jedlo ostatným.
2. Desiata sa vydáva klientom po raňajkách a olovrant za obedom.

Kávový režim DoN

Príprava a pitie kávy.

1. Prvá káva sa pije po raňajkách, posledná káva najneskôr do 17.⁰⁰ hod.
2. Kanvica je k dispozícii v pondelok až piatok od 6.³⁵ do 16.³⁰ hod., v sobotu od 6.⁵⁰ do 16.³⁰ hod. a v nedeľu a sviatok od 7.²⁰ do 16.³⁰ hod. Kanvica sa odkladá po tomto čase k zamestnancom.

Kávový režim DsF

Príprava a pitie kávy

Prvá káva sa pije po raňajkách, posledná káva najneskôr do 17.00 hod.

Kanvica je k dispozícii v pondelok až piatok od 6.50 do 16.30 hod., v sobotu, nedeľu a sviatok od 7.00 do 16.30 hod.

FAJČIARSKY REŽIM

Resocializačný poriadok centra neumožňuje fajčenie v čase nácviku pracovných zručností.

Porušenie fajčiarskeho režimu znamená pre klienta I. fázy udelenie sankcie, pre klienta v II.-IV. fázy podmienené vylúčenie.

Pre klientov piatej fázy platí, že môžu fajčiť najskôr po budíčku a najneskôr do večierky.

Fajčiarský režim DoN

Spoločne v priestoroch altánku

Počas týždňa a v sobotu

07.15-07.25 hod.

12.15-12.25 hod.

18.30-18.40 hod.

20.00-21.45/22.45 hod.

V nedeľu

08.20-12.00 hod. 07.45-07.55 hod. platí pre klientov zaradených v kuchyni

12.15-18.00 hod.

18.30-18.40 hod.

20.00-21.45 hod.

Klienti zaradení v kuchyni

Nefajčia: od 07.25-12.15 hod. , 16.25-18.30 hod. /počas týždňa a v sobotu/

od 07.55-12.15 hod. , 16.25-18.30 hod. /v nedeľu/

Fajčiarsky režim DsF

Počas týždňa:

07.30 - 7.45 hod

10.00 – 10.15 hod

12.30 - 13.00 hod

15.10 – 17.00 hod

(Štvrtok 2. a 4. v mesiaci duchovný program s kňazom, od 16.00 osobné voľno)

18.30 - 21.45/22.45 hod

V sobotu ráno zmena:

07.45 – 8.00 hod

12.30 – 17.00 hod

17.30 – 22.45 hod

V nedeľu

07.20 - 12.00 hod klientka v kuchyni fajčí do 09.30, potom od 12.30

12.30 - 17.00 hod klientka v kuchyni fajčí do 16.30, potom od 18.30

18.30 - 21.45 hod

Liečebný režim-užívanie liekov, práceneschopnosť

1. Klient I-IV fázy nemôže mať u seba žiadne lieky bez súhlasu zamestnanca.
2. Lieky sú uložené v kancelárii zamestnancov a sú zamknuté.
3. Klient je povinný dodržiavať dávkovanie liekov podľa ordinácie lekára. Lieky nevysadzuje svojvoľne. Užíva ich a zapíja pred zamestnancom.
4. Počas práceneschopnosti nesmie opustiť priestory centra, s výnimkou kontroly u lekára a v odôvodnených úradných veciach.

Osobné voľno

1. Osobné voľno mimo centra si klient organizuje individuálne podľa toho, v akej resocializačnej fáze sa nachádza.

Priebežky

1. **Plánované priebežky** sú čerpané podľa fáz so schválením vybraného zamestnanca. Klient nahlasuje priebežku na pondelkovej ranej skupine. Povinnosťou je vypracovať podrobný plán priebežky.
2. **Priebežky podľa fáz:**
  - II. fáza: SO 12.00 hod - NE 18.00 hod. /spojená: SO 6.30 hod - NE 18.00 hod.
  - III. fáza: PIA 15.00 hod - NE 18.00 hod. /spojená: PIA 6.00 hod - NE 18.00 hod.
  - IV. fáza: PIA 08.00 hod - NE 18.00 hod. /spojená: ŠT 15.00 hod - NE 18.00 hod.

Celodenné vychádzky

1. **Celodenné vychádzky** (ďalej len „CDV“) sa nahlasujú najneskôr na ranej skupine v deň čerpania CDV. Plánované CDV sú len v nedeľu, cirkevný a štátny sviatok. Klient, ktorý má nárok na vychádzku, odchádza najskôr po ranej skupine a prichádza najneskôr o 17.45 hod.

Voľno od večernej skupiny

1. **Voľno od večernej skupiny** (ďalej len „Véčko“) sa nahlasuje najneskôr na ranej skupine, v deň jeho čerpania. Odchod z centra je od 18:15 a návrat je do 21.45 hod, piatok a sobotu do 22:45 hod. Klient nemôže žiadať o Véčko v deň, keď je hodnotiacia komunita, telocvičňa alebo vedie tematickú skupinu.
2. Nahlásená a neabsolvovaná priebežka, celodenná vychádzka a véčko sa následne považuje za vyčerpané. **Klient nemôže žiadať o priebežku, CDV a Véčko ak je v podmienke alebo nemá odpracovanú sankciu!**
3. Ak sa klient vráti predčasne alebo Véčko a DCV nevyužije, je automaticky súčasťou režimu.

Sledovanie televízneho programu a filmov, počúvanie hudby

1. Pondelok – štvrtok   15³⁰ – 21⁴⁵ hod.
Piatok   15³⁰ – 22⁴⁵ hod./ deň pred sviatkom/
Sobota   12³⁰ – 22⁴⁵ hod.
Nedeľa   8²⁰ – 21⁴⁵ hod.
2. Plánovanie TV programu: Filmy vyberajú klienti na piatkovej večernej skupine, so schválením zamestnanca.
3. DVD, USB sa pozerá v tomto čase: Piatok: 15.30 – 18.00 hod
Sobota a nedeľa: 12.30 – 15.00 hod

Sledovanie DVD, USB v inom čase schvaľuje zamestnanec.

Klient môže používať na izbe rádio, ale nesmie rušiť ostatných klientov. MP3 prehrávač a pod. sa nepočúva počas práce, terénky, plnenia si rajónov a počas cesty do a z telocvične. Mp3 prehrávač sa smie počúvať len na izbe. Klient nesmie počúvať hudbu s pro-drogovou alebo vulgárnou tematikou.

Spanie

1. Počas pracovného dňa sa môže spať po skončení večernej skupiny, v sobotu po 12.30 hod a v nedeľu v osobnom voľne.

Kniha zážitkov, najdôležitejšia udalosť dňa (NID), zrkadlo týždňa

1. Knihu zážitkov číta určený klient v nedeľu na rannej skupine.
NID si klienti píšu priebežne každý deň, pričom sa číta na rannej skupine.
Zrkadlo týždňa píše klient priebežne podľa poradia, pričom hodnotí uplynulý týždeň a podá kritiku každému členovi skupiny.

Vychádzky

1. Klienti majú právo na vychádzky podľa denného režimu a vtedy si robia aj osobné nákupy.
  - Klienti v poobedňajšej smene v autoumyvárke, majú vychádzky od 9:00 hod. do 11:30 hod. (platí pre DoN).
  - Klienti v kuchyni, majú vychádzky od 13:30 hod. do 16:00 hod (DsF do 15:30).

ZAPÁJANIE KLIENTA DO ZABEZPEČENIA CHODU CENTRA

1. **Komunita klientov.** Klienti sa stávajú spolupracovníkmi a aktívnymi spoluúčastníkmi v resocializácii druhých. Podieľajú na chode centra, fungovaní komunity a prenáša sa na nich časť zodpovedností a funkcií prostredníctvom samosprávy klientov. Povinnosti a úlohy, ktoré sú im zverené v rámci komunity a centra odkrývajú správanie každodenného života a dávajú možnosť učiť sa zodpovednosti za seba a druhých.

2. Funkcie klientov:

- 2.1. Líder skupiny: týždenná funkcia jedného z klientov, podľa rozpisu.

Povinnosti:

- a) robiť budiček a večierku,
  - b) kontrolovať spolu so zamestnancom upratovanie spoločných priestorov a izieb klientov,
  - c) napísať a uviesť zmysluplnú myšlienku na týždeň (motto týždňa) a uverejniť na nástenke vo štvrtok ráno,
  - d) viesť každý deň rannú skupinu (otázkami: „Ako som sa vyspal? Ako sa cítim? Kto mal suchú recidívu? Kto v noci nespal?“ a pod.),
  - e) pripraviť a viesť tematickú skupinu pod odborným vedením zamestnanca,
  - f) viesť video skupinu - diskusiu o filme (aký bol prínos filmu, hlavná myšlienka a pod.).
- 2.2. **Rada starších** (ďalej len „**RS**“): je klientmi volenou funkciou len z klientov 2. - 4. fázy na 3 mesiace. Klient s najvyšším počtom hlasov sa stáva predsedom RS. Klient môže byť členom RS maximálne v 3 volených obdobiach. Tvoria ju 2-3 klienti. Klient v podmienke nemôže byť volený do RS. Ak dostane člen RS počas funkčného obdobia podmienené vylúčenie, prestáva byť jej členom. V prípade, že RS ostane bez členov, zaniká.

Práva RS:

- a) vyjadrovať sa k technickým veciam, nie k odborným výkonom,
- b) navrhovať a spolupracovať pri uskutočnení skupinových akcií (terénna terapia, záujmové, kultúrne a činnosti a pod.),
- c) možnosť spolupracovať pri zadeľovaní zodpovedností pre klientov,
- d) výhody členstva v RS: 1x vychádzka, 1x priebežka, 1x véčko navyše.

Povinnosti RS:

- a) spoluúčast na prehliadkach osobných vecí u klientov (min. 1 klient),
- b) zvolávať samostatnú skupinu,
- c) spolupodieľať sa na hodnotení klientov pri prestupe do vyšších fáz,
- d) raz mesačne informovať vedúceho centra o priebehu samostatnej skupiny (predložiť zápis) a späťne informovať klientov o stretnutí s vedúcim.

2.3. **Pokladník:** je klientmi volená funkcia. Zodpovedá za spravovanie finančných prostriedkov fondu klientov, do ktorého si sami prispievajú.

Povinnosti:

- a) viesť písomnú evidenciu o hospodárení,
- b) informovať klientov na samostatnej skupine a vedúceho centra.

3. Zodpovednosti klientov:

3.1. **Anjel strážny** je klient 2. fázy a vyššie, ktorému je pridelený novoprijatý klient, po dobu 1 mesiaca.

Povinnosti:

- a) poskytnúť novému klientovi pomoc pri adaptácii v resocializačnom programe,
- b) sprevádzať klienta pri vybavovaní úradných vecí a návštevách lekára,
- c) byť vzorom pre nového klienta a motivovať ho pre zotrvanie v programe.

3.2. **Zodpovednosti:** každému klientovi sa priradí minimálne jedna zodpovednosť (resp. služba), ktorou sa podľa potreby zabezpečuje chod centra. Hodnotenie zodpovedností prebieha na komunite 1 krát mesačne. Výber jednotlivých zodpovedností závisí od potrieb každého zariadenia a určenia pracovného tímu. Ide najmä o tieto:

- a) starostlivosť o záhony a chodník pred budovou,
- b) starostlivosť o psa, mačky, upratovanie ich priestorov a udržiavanie čistoty altánku,
- c) kosenie trávnikov v parku, polievanie, hrabanie, vytrhávanie buriny pri plote, starostlivosť o ovocné kríky,
- d) studňa, náradie a jazierko,
- e) zámková dlažba pred kuchyňou, trávnik pod sušiakom, vonkajšia hrazda,
- f) zámková dlažba, kontajner, žľab a štrkové parkovisko,
- g) skalka, kvetinové záhony, popolník, ohnisko,
- h) posteľná bielizeň,
- i) pivnica (platí pre DoN),
- j) plocha pred garážami 1,2, pred pneuservisom až po posuvnú bránu (platí pre DoN),
- k) plocha pred garážami 3 – 7 až po plot (platí pre DoN),
- l) plocha pred garážami 8,9 pred autoumývaňou, záhon pri autoumývaňi (platí pre DoN),
- m) kronika, knižnica, dokumentácia, čistiace potreby,
- n) údržba v budove (platí pre DoN),
- o) akváriá s rybkami (platí pre DoN), kvety v budove, športové veci,
- p) kanvica,
- r) klientsky fond,
- s) rozpis upratovania.

4. **Nácvik pracovných zručností** je samostatná činnosť, ktorú vykonávajú priamo klienti centra, a to najmä v oblasti:

- a) upratovania charakteru (bežného a veľkého), údržby spoločných prevádzkových priestorov, izieb klientov a areálu,
- b) prípravy stravy v kuchyni,
- c) prania, žehlenia a údržby bielizne v práčovni,

- d) remeselných prác v stolárskej dielni (platí pre DoN),
- e) práce v autoumývarni, pneuservise (platí pre DoN).

Účasť na nácviku pracovných zručností je povinnou súčasťou resocializačného programu pre každého klienta. Klient rešpektuje pridelené miesto práce, úlohy a zmeny zaradenia počas nácviku pracovných zručností zamestnancom. Vo vyhradenom čase nechodí na izbu, iné pracovisko, ani iné miesto centra len s vedomím a súhlasom zamestnancov príslušných pracovísk. Klient vykonáva tieto práce bez nároku na odmenu. Mimo pracovného zaradenia klient vykonáva nevyhnutné práce podľa pokynov zamestnancov. Klienta v ktorejkoľvek fáze môže zamestnanec preložiť na iné miesto.

- f) Klient zaradený do nácviku pracovných zručností /ďalej NPZ/ v kuchyni dostáva voľno po ukončení služby v kuchyni do Nedele, od pondelka je zaradená v NPZ (platí pre DsF). Po kľúče od kuchyne sa chodí cez týždeň 05.55 hod. k zamestnancovi v službe. V sobotu 06.55 hod. V nedeľu o 06.25 hod.

INDIVIDUÁLNY RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM/PLÁN

1. Pri podpisovaní dohody o vykonávaní resocializačného programu (ďalej len „dohody“) je klient oboznámený a poučený o jeho obsahu. Súčasťou dohody je vypracovaný individuálny resocializačný plán (ďalej len „**IRP**“).
2. IRP obsahuje:
  - a) Opis odborných metód práce s cieľovou skupinou, pre ktoré sa vykonáva resocializačný program podľa jednotlivých fáz resocializačného programu a kritéria prechodu medzi jednotlivými fázami resocializačného programu.
  - b) Určenie adaptačnej fázy resocializačného procesu.
  - c) Konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov vrátane metód práce s rodinou a blízkymi osobami klientov, úlohy psychologickej činnosti a ďalších odborných činností vykonávaných v centre.
  - d) Spôsob zabezpečenia zdravotnej starostlivosti.
  - e) Spôsob trávenia osobného voľna, záujmovej a kultúrnej činnosti a zapájania sa do spoločných aktivít.
  - f) Spôsob zapájania klienta do zabezpečovania chodu centra v jednotlivých fázach resocializačného programu.
  - g) Spôsob udržiavania kontaktu s rodičmi, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má klient blízky vzťah.
  - h) Harmonogram vyhodnocovania individuálneho resocializačného programu s orgánom SPOaSK *sa dohodne na začiatku resocializácie.*
  - ch) Plán následnej odbornej pomoci po ukončení resocializačného programu.
3. Za vypracovanie IRP a priebežné záznamy zodpovedá zamestnanec centra.
4. Hodnotenie IRP prebieha minimálne jeden krát mesačne v rámci hodnotiacej komunity.

ZÁUJMOVÁ, ŠPORTOVÁ, KULTÚRNA ČINNOSŤ A PREJAVOVANIE NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA A VIERY

1. **Záujmová činnosť** je zameraná na rozvoj schopností a zručností klienta na individuálnej alebo skupinovej úrovni napr. záľuby, spoločenské hry, knižnica, sledovanie televízneho programu, filmov, starostlivosť o zvieratá a pod.

2. **Športová činnosť** je dôležitou súčasťou režimu klienta. Pravidelná športová a telesná aktivita patrí medzi základné psychohygienické pravidlá na udržanie dobrého telesného a psychického zdravia, pomáha odvádzať negatívne myšlienky a eliminovať psychicky záťažové situácie. Klienti majú možnosť voliť medzi kolektívnymi športmi a individuálnym cvičením napr. posilňovňa, telocvičňa, plaváreň, kúpalisko a pod.
3. **Kultúrna činnosť** vzhľadom na situovanie centra v krajskom meste, je ponuka veľmi bohatá, napr. divadelné predstavenia, návšteva kina, vybraných spoločenských podujatí a pod.
4. **Rekreačná činnosť** v podmienkach centra predstavuje skupinovú terénnu aktivitu. Môžu byť viacdňové a jednodňové.
5. **Prejavovanie náboženského vierovyznania a viery.** Centrum a jeho zamestnanci rešpektujú slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery klienta. Klienti majú právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sami, spoločne s inými, súkromne alebo verejne, v čase osobného voľna v závislosti od podmienok resocializačného procesu.

ZABEZPEČENIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

1. Centrum zabezpečí súčinnosť so všeobecným praktickým lekárom a odborným lekárom v odbore psychiatria, ktorí zabezpečujú zdravotnú starostlivosť klientom. Akceptuje sa slobodná voľba výberu všeobecného lekára a lekára so špecializáciou v odbore psychiatria klientom v teritoriálnej dostupnosti centra.
2. Klient po nástupe do centra uzavrie dohodu s príslušným lekárom.
3. Centrum je povinné zabezpečiť lekárske vyšetrenie krvi alebo iného biologického materiálu poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ak má podozrenie na požitie alkoholu alebo iných návykových látok klienta.
4. Povinnosť určená zákonom zabezpečiť lekárske vyšetrenie krvi alebo iného biologického materiálu pri podozrení na použitie alkoholu alebo iných návykových látok u klientky je zmluvným lekárom a jeho cenníkom.

PRÍPRAVA NA POVOLANIE-VZDELÁVANIE

1. Klient, ktorý chce nastúpiť do školy (z dôvodu prípravy na povolanie) môže tak urobiť najskôr v 3. fáze, po schválení odborným tímom.
2. Školu môže navštevovať v čase nácviku pracovných zručností a pripravovať sa na vyučovanie v čase osobného voľna.

PRÁVA KLIENTA

1. **Udržiavanie kontaktu klientov s rodičmi a inými blízkymi osobami týmto spôsobom:**
  - a) Klient môže požiadať o rodinné poradenstvo kedykoľvek počas návštev, ak sa vopred dohodne so zamestnancom. Skupina s rodinou prebieha raz za dva mesiace.
  - b) Návštevy nesmú narúšať resocializačný program klienta príslušnej fázy.
  - c) Návšteva klienta je povolená len v jeho osobnom voľne a cez víkend. Klient oznamuje zamestnancovi v službe príchod a odchod návštevy.
  - d) Návštevy sa zdržiavajú iba v jedálni centra alebo v areáli centra (do izby klienta môže len nahliadnuť, so súhlasom zamestnanca v službe). Klient, ktorý má návštevu, je zodpovedný za poriadok v jedálni.

- e) Klient nižšej fázy môže ísť na návštevu ku klientovi V. fázy iba so súhlasom zamestnanca v službe.
2. Klient, pre ktorého sa vykonáva resocializačný program, sa môže kedykoľvek obrátiť aj bez vedomia zariadenia na sociálneho kurátora, verejného ochrancu práv, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd a prokuratúru, a to sprostredkovane, počas vychádzky a priepustky.
3. **Právo využívať poštu, prístup na internet a používanie telefónu týmto spôsobom.**
- a) Klient môže posilať a prijímať poštu po 1. mesiaci pobytu.
- b) Klient má možnosť telefonovať ak potrebuje vybaviť úradné záležitosti. Po 1. mesiaci môže telefonovať s priateľmi a rodinou vo večerných hodinách od 18:00 cez týždeň, v sobotu po 12:30 a v nedeľu v osobnom voľne (maximálne 10 minút denne). Telefonovať sa môže do 21:45.
- c) Na internet môže ísť klient od II. fázy vo svojom osobnom voľne počas vychádzok do knižnice.
- d) Klient, ktorý si ide vybrať príspevok na poštu, príde najprv do zariadenia a až potom môže ísť na vychádzku.
4. Brigády sú dovolené klientom v čase vychádzok.

FÁZY RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU

2. **Cieľom resocializácie** je trvalá a dôsledná abstinencia a najmä:
- a) znovuoobnovenie aktívnej adaptácie na spoločenský systém,
- b) plnohodnotná reintegrácia do spoločnosti,
- c) zmena hodnotovej orientácie,
- d) akceptácia spoločenských noriem a nových vzorcov správania,
- e) akceptácia pozitívnych autorít,
- f) osvojovanie si nových sociálnych rolí,
- g) prístupnosť k novým informáciám a ich využívanie,
- h) obnovená potreba nadväzovať nové a obnovovať pôvodné sociálne a emocionálne vzťahy,
- i) zvyšovanie tolerancie a nezávislosti atď.
3. Resocializačný program je rozdelený do 5. fáz s minimálnou dĺžkou 12 mesiacov a maximálnou dĺžkou 24 mesiacov. Výnimočne sa môže predĺžiť na max 30 mesiacov a to len v prípade psychickej duálnej diagnózy a po konzultácii so sociálnym kurátorom.
4. Každá fáza má určité povinnosti a úlohy, ktoré má klient zvládnuť, aby sa mohol posunúť do vyššej fázy a naplňať cieľ resocializácie.

Stručný popis fáz:

Adaptačno - motivačná fáza slúži na pochopenie a osvojenie zmyslu denného režimu, poriadku a základných návykov. Počas tejto fázy sa pracuje najmä na motivácii klienta k zmene životného štýlu.

Sebapoznávacia fáza pomáha naučiť sa nieť zodpovednosť za seba a za aktuálnu skupinu. Naďalej sa pracuje na osobnostných a sociálnych problémoch s pomocou skupiny. Zameriava sa na interpersonálnu reguláciu jedinca – emočnú, vôľovú, osobnostnú, vzťahovú, postojovú zložku.

Sociálno – rehabilitačná fáza slúži na posilnenie vzťahov klienta so svojou rodinou, úplné osvojenie pracovných návykov, na rozvíjanie pravidiel spoločenského správania a osvojovania si zásad spoločenského spolunažívania.

Reintegračná fáza a separačná fáza slúži na plynulý prechod klienta z chráneného prostredia centra do pracovného života a fungovania v spoločnosti. V tejto fáze sa hlavne kladie dôraz na maximálne posilnenie pozitívnych návykov klienta.

Kritériá prechodu medzi jednotlivými fázami sú popisne spracované ďalej.

- Dodržať stanovený čas trvania fázy.
- Plniť úlohy danej fázy. Napísať a odovzdať žiadosť o prestup do vyššej fázy.

CIELE, POVINNOSTI A PRÁVA KLIANTA V JEDNOTLIVÝCH FÁZACH

1.fáza – adaptačno-motivačná:

1. **Trvanie:** minimálne 3 mesiace a maximálne 5 mesiacov s možnosťou individuálneho predĺženia.

2. **Úlohy/ciele:**

- a) adaptovať sa na resocializačný proces a centrum,
- b) naučiť, pochopiť a osvojiť si denný režim, poriadok (upratovanie),
- c) obnoviť základné, hygienické pracovné, spoločenské a sociálne návyky,
- d) riešiť prípadné dlhy,
- e) zvýšiť aktivitu na skupinách a kvalitu pracovných výsledkov

3. **Povinnosti:**

- a) aktívne poznávať a dodržiavať resocializačný program,
- b) počas 1. mesiaca je pridelená zodpovednosť v rámci centra,
- c) dať si predsavzatie na túto fázu; zvolené predsavzatie konzultuje klient so zamestnancom,
- d) finančne spoluhospodáriť – prostredníctvom rôznych metód a techník, napr. nechávať si bločky z nákupov, sporenie minimálne 10 € mesačne až do konca pobytu,
- e) spolupracovať s vybraným zamestnancom (individuálny pohovor min. 2x mesačne),
- f) aktívne sa zapájať do všetkých činností v centre,
- g) začať sa učiť dávať spätnú väzbu na skupinách a hodnotiacej komunite,
- h) zlepšovať schopnosť sebareflexie,
- i) napísať vlastné hodnotenie 1.štádia (1 strana A4),
- j) prečítať 2 knihy z povinnej literatúry a napísať obsah.

Špecifické povinnosti:

- a) napísať rukou životopis (5 strán A4 – minimum, 10 strán A4 – štandard), ktorý odovzdá zamestnancovi počas 1.mesiaca).

Špecifické opatrenia:

- a) klient nemá pri sebe žiadne finančné prostriedky v akejkoľvek forme, vrátane platobných kariet (sú uložené v depozite centra), hospodári s nimi s vedomím a súhlasom zamestnanca,
- b) netelefonuje do 1. mesiaca, nevybavuje súkromnú poštu , nemá návštevy.

4. **Práva:**

- a) vybrať si zamestnanca na individuálnu prácu najneskôr do 2 týždňov,
- b) pohybovať sa v areáli centra,
- c) vybavovať úradné veci len v doprovide anjela strážneho,
- d) možnosť návštevy cirkevnej ustanovizne v nedeľu v doprovide klienta z vyššej fázy.

2.fáza - sebaopoznávanie

1. **Trvanie:** minimálne 4 mesiace a maximálne 6 mesiacov.

2. Úlohy/ciele:

- a) zadané úlohy vykonávať samostatne,
- b) aktívne pracovať na sebe v spolupráci s vybraným zamestnancom,
- c) aktívne plniť určené zodpovednosti,
- d) skvalitniť hygienické, pracovné, spoločenské a sociálne návyky,
- e) stotožniť sa s resocializačným procesom,
- f) spolupracovať s klientmi v smere pravidiel resocializačného programu,
- g) splácať dlhy a finančne spoluosporiť,
- h) spolupracovať, naprávať a stabilizovať vzťahy s rodinnými príslušníkmi,
- i) získať náhľad na drogu a svoje fungovanie bez nej.

3. Povinnosti:

- a) dodržiavať resocializačný program,
- b) dať si predsavzatie na túto fázu; zvolené predsavzatie konzultuje klient so zamestnancom,
- c) pracovať na sebe v zmysle napredovania,
- d) napísať vlastné hodnotenie štádia – 1 strana A4 (samostatne na PC),
- e) vedieť hodnotiť seba a ostatných klientov na skupinách a hodnotiacich komunitách,
- f) stať sa anjelom strážnym na dobu 1 mesiaca pre nového klienta (určí zamestnanec),
- g) prečítať 2 knihy z povinnej literatúry a napísať obsah,
- h) u gambleroz - povinnosť viesť si finančný denník a spoluosporiť s finančnými prostriedkami v spolupráci so zamestnancom

4. Práva:

- a) vyžiadať si mesačne: buď 1 – krát večko alebo 1 - krát vychádzku, 1 - krát priebežku,
- b) **Vychádzky:** Pondelok - Piatok: 15³⁰ - 17⁵⁵ hod.,
Sobota: 12³⁰ - 17⁵⁵ hod.,
Nedeľa: 08²⁰ - 11⁵⁵ hod., 12³⁰ - 17⁵⁵ hod.

3.fáza - sociálno-rehabilitačná:

1. **Trvanie:** minimálne 5 mesiace a maximálne do 7 mesiacov.

2. Úlohy/ciele:

- a) slušne sa správať v spoločnosti,
- b) prispievať ku konštruktívnym vzťahom v skupine,
- c) zvládať záťažové situácie,
- d) zvládať pridelené práce,
- e) samostatne vybavovať úradné veci, žiadostí a pod.,
- f) aktívne spolupracovať pri náprave vzťahov s rodinnými príslušníkmi,
- g) stabilne spolupracovať s personálom a pracovať na sebe,
- h) aktívne plniť zodpovednosti,
- i) samostatne hospodáriť s finančnými prostriedkami,
- j) byť vzorom a zároveň formovať mladších klientov v súlade s cieľmi resocializácie.

3. Povinnosti:

- a) dať si predsavzatie na túto fázu; zvolené predsavzatie konzultuje klient so zamestnancom,
- b) spolupracovať s rodinnými príslušníkmi,
- c) napísať vlastné hodnotenie štádia – 1 strana A4,
- d) ak má klient záujem o V. štádium, tak oň žiada pri prestupe do IV. Štádia,
- e) stať sa anjelom strážnym na dobu 1 mesiaca pre nového klienta (určí zamestnanec),

- f) prečítať 2 knihy z povinnej literatúry a napísať obsah,
- g) u gamblero - povinnosť viesť si finančný denník a spoluohospodáriť s finančnými prostriedkami v spolupráci so zamestnancom centra.

4. Práva:

- a) vyžiadať si mesačne: 2 - krát večko, 2 - krát vychádzku, 2 - krát priebežku

b) Vychádzky:

Pondelok - Piatok: 15³⁰ - 17⁵⁵ hod., od konca večernej skupiny do 21⁴⁵ hod., resp. 22⁴⁵ hod.

Sobota: 12³⁰ - 17⁵⁵ hod., od konca večernej skupiny do 22⁴⁵ hod.

Nedeľa: 8²⁰ - 11⁵⁵ hod., 12³⁰ - 17⁵⁵ hod., od konca večernej skupiny do 21⁴⁵ hod.

4.fáza – reintegračná:

1. **Trvanie:** minimálne 2 mesiace a maximálne 4 mesiace.

2. **Úlohy/ciele:**

- a) stabilne spolupracovať s personálom a pracovať na sebe,
- b) byť vzorom a podieľať sa na formácii klientov nižšej fázy,
- c) zlepšiť spoluprácu a kvalitu vzťahov s rodinnými príslušníkmi,
- d) postupne sa osamostatniť a pripraviť na odchod do V. štádia, alebo domov,
- e) mať všetky predpoklady pre samostatné fungovanie v spoločnosti, v zamestnaní a v rodine,
- f) mať presvedčenie o živote bez drogy v abstinencii.

3. **Povinnosti:**

- a) vedieť hodnotiť seba a ostatných klientov na skupinách a hodnotiacich komunitách,
- b) stať sa anjelom strážnym na dobu 1 mesiaca pre nového klienta (určí zamestnanec),
- c) aktívne hľadať prácu a zamestnať sa,
- d) správať sa zodpovedne,
- e) napísať záverečnú prácu k ukončeniu resocializačného programu v rozsahu min. 5 strán A4 na PC. Pri jej písaní spolupracuje so zamestnancom a riadi sa určeným manuálom. Záverečná práca je podmienkou pre riadne ukončenie resocializačného programu a pre udelenie dekrétu o ukončení.
- f) Klient prácu prednesie na rozlúčkovej komunite.

Špecifické opatrenia: klient v tomto štádiu nesmie púšťať do centra iných klientov, ani bývalých, ani cudzie osoby.

4. **Práva:**

- a) vyžiadať si mesačne: 3x večko, 3x vychádzku, 3x priebežku
- b) v tomto štádiu môže so súhlasom vedúceho centra vlastniť mobilný telefón
- c) hľadať si prácu v čase osobného voľna.

d) Vychádzky:

Pondelok - Piatok: 15³⁰ - 17⁵⁵ hod od konca večernej skupiny do 21⁴⁵ hod., resp. 22⁴⁵ hod.

Sobota: 12³⁰ - 17⁵⁵ hod., od konca večernej skupiny do 22⁴⁵ hod.

Nedeľa: 08²⁰ - 11⁵⁵ hod., 12³⁰-17⁵⁵ hod., od konca večernej skupiny do 21⁴⁵ hod.

5.fáza – separačná:

1. **Trvanie:** minimálne 2 mesiace a maximálne 12 mesiacov.

2. **Úlohy/ciele:**

- a) samostatnosť,
- b) postupné osamostatňovanie sa a príprava na odchod,
- c) abstinentský spôsob života.

3. Povinnosti:

- a) v rámci svojich možností a schopností, počas celého pobytu aktívne pracovať na svojej sociálnej situácii (práca, bývanie, práceneschopnosť, zdravotný stav, finančné hospodárenie a šetrenie, rodina a pod.), o čom informuje zamestnancov,
- b) udržiavať poriadok a čistotu na izbách a zariadeniach na osobnú hygienu. Kontrola sa uskutočňuje priebežne počas týždňa a v sobotu po veľkom rajóne.
- c) absolvovať individuálny pohovor s vybraným zamestnancom 1x za mesiac,
- d) zúčastniť sa na hodnotiacej komunite 2x mesačne,
- e) zúčastniť sa na klube Kahan 1x týždenne, (výnimkou je klient v smenovom pracovnom pomere)
- f) zúčastniť sa na športovej skupine 1x,
- g) informovať zamestnanca o krátkodobom opustení centra od-do, pri predĺžení informovať o dôvode,
- h) ohlásiť zamestnancovi v službe svoj odchod na noc a tiež odchod na viac dní (vzhľadom na stravovanie),
- i) ohlasovanie príchodu a odchodu zo zariadenia.

Špecifické opatrenia: klient v tomto štádiu nesmie púšťať do centra iných klientov (ani bývalých), ani cudzie osoby.

4. Práva:

- a) mať vlastný režim aj podľa pracovných povinností mimo centra,
- b) vlastníť mobilný telefón a výpočtovú techniku,
- c) mať lieky u seba,
- d) sledovať televízny program aj po večierke,
- e) mať návštevy: návšteva nesmie byť pod vplyvom návykových látok,
- f) klient je povinný informovať slúžiaceho zamestnanca o príchode a odchode návštevy.
- g) ukončenie návštevy najneskôr do 20.00 hod,
- h) požiadať o účasť na skupinových aktivitách klientov 1. až 4. fázy, účasť na aktivite zväži zamestnanec alebo odborný tím.
- i) Klient prijíma návštevy v jedálni/altánku

Prestup do vyššej fázy

1. Po uplynutí určeného času v danej fáze, klient požiada o prestup do vyššej fázy na najbližšej hodnotiacej komunite. Náležitosti prestupu sú:
  - a) Klient vypracuje písomnú žiadosť na počítači.
  - b) Žiadosť zdôvodňuje splnením cieľov danej fázy, hodnotí vlastné predsavzatia, zodpovednosti, sankcie, podmienené vylúčenia a uvedie prečítanú povinnú literatúru (obsah odovzdá rade starších).
  - c) Žiadosť odovzdá pracovnému tímu a rade starších minimálne 3 dni pred hodnotiacou komunitou. Pri prestupe Rada starších má poradný hlas.
2. Pracovný tím naplnenie predsavzatia a čítanú povinnú literatúru komplexne zhodnotí pri schvaľovaní žiadosti pred hodnotiacou komunitou.
3. Ak klient nespĺňa kritériá pre postup do vyššej fázy, pracovní tím mu udelí odklad na dobu 2 týždňov. Môžu tak urobiť 3x po sebe.
4. Poslednú žiadosť o prestup klienta dáva na 4. krát. V prípade ak neprestúpi do vyššej fázy, je z resocializačného procesu vylúčený.

5. Klient, ktorý je podmiennečne vylúčený nemôže žiadať o prestup. Trvanie fázy sa predĺži o čas trvania podmiennečného vylúčenia.
6. Práva a povinnosti získané prestupom nadobúdajú platnosť v nasledujúci deň po hodnotiacej komunite.
7. Úspešné ukončenie resocializačného procesu je podmienené napísaním záverečnej práce.

ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU

1. **Trvalá a dôsledná abstinencia**—od užívania drog, hazardných hier, stávkovania, tipovania. Klient nesmie mať u seba tiket či lós. Nesmie navštíviť stávkovú kanceláriu alebo herňu a pod. Klient nesmie mať u seba akékoľvek lieky, s výnimkou V. fázy. Klient nesmie piť alebo kupovať nealkoholické pivo a energetické nápoje.
2. **Žiadne násilné a agresívne konanie.**
3. **Žiadna krádež.**
4. **Nedovolené opustenie centra a komunity.** Fázy resocializačného procesu vymedzujú prísne pravidlá pohybu klienta v rámci areálu a mimo centra. Pravidlá stanovené pre klienta nemajú za cieľ narúšať či obmedziť jeho základné práva a slobody, naopak je to právo poskytnúť zmysluplnú ochranu v záujme resocializačného procesu a abstinentského prostredia každého klienta.
5. **Žiadne nevhodné, sexuálne a vulgárne správanie.** Špekulácie, narušanie chodu centra, osočovanie spolubývajúcich, zamestnancov, organizácie a pod.
6. **Ochota spolupracovať a nutnosť pracovať na sebe.** Klient je povinný plniť pokyny zadané zamestnancom v službe.
7. **Nácvik pracovných zručností je povinná súčasť resocializačného programu.**
8. **Žiadne požičavanie.**
9. Klient môže **mať u seba mobilný telefón od IV. štádia.**
10. Porušenie pravidiel resocializačného programu v bode 1 až 3 má za následok okamžité vylúčenie klienta z komunity a ukončenie zmluvy. Porušenie pravidiel 4 až 9 môže mať za následok vylúčenie klienta z komunity, podmiennečne vylúčenie alebo zostup do nižšej fázy.
11. Klient nemá právo mať v zariadení auto.
12. Klient nemôže svojvoľne vysádzať lieky. Klient môže vysadiť lieky iba po dohode s lekárom, ktorý to potvrdí písomne v správe od lekára.

VÝCHOVÉ PROSTRIEDKY

1. Výchovný prostriedok (sankcia), ktorú klient dostáva v rámci komunity, predstavuje reálny následok nesplnenia povinností v bežnom živote. Tiež je nácvikom zvládania stresu a náročných životných situácií (finančná ujma, strata práce, zbytočný konflikt s druhými a pod.), ktoré reálne v živote nastanú.
2. Sankcie ukladá zamestnanec v týchto situáciách: meškanie (sankcia dáva priestor na to, aby sa klient učil plánovať si čas a kontrolovať ho), neporiadok, porušenie denného režimu, neplnenie povinností, neplnenie zodpovedností, neplnenie predsavzatí, neplnenie pokynov zamestnanca v službe a malých porušení resocializačného programu.
3. Sankcia používaná v centre je pracovná činnosť nad rámec povinností klienta, ktoré je vo všeobecný prospech a chod centra.
4. Sankciu si klient musí odpracovať do troch pracovných dní a v čase svojho osobného voľna.

5. Podmienečné vylúčenie.

- a) Ak klient počas kalendárneho mesiaca dostane 3 sankcie je podmienečne vylúčený z centra.
- b) Pri podmienečnom vylúčení z centra sa na dobu 1 mesiaca udolí aj jedno z obmedzení: napr. jeden mesiac bez TV, mesiac upratovania navyše, mesiac bez telefonického kontaktu alebo mesiac bez vychádzok.
- c) Ak sa klientovi v podmienke udolia znova 3 sankcie, dôjde k zostupu do nižšej fázy alebo k vylúčeniu z centra.
- d) Podmienečné vylúčenie sa predlžuje o pobyt v nemocnici.

6. Kompetencie zamestnanca:

- a) Kedykoľvek urobiť skrining na prípadné užitie návykových látok. Na požiadanie zamestnanca je klient povinný sa podrobiť skriningu na prípadné použitie návykových látok. Ak odmietne je vylúčený. Ak je výsledok pozitívny, klient je povinný priniesť potvrdenie výsledku od poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.
- b) Kedykoľvek skontrolovať osobné veci (kontrola tašky, osobných vecí, stolíka, skrine a pod.).
- c) Kontrolovať dodržiavanie režimu a poriadku na izbách.
- d) Kontrolovať finančné hospodárenie.
- e) Ukončiť zmluvu s klientom pri porušení bodu 1 až 4 základných pravidiel resocializačného programu.
- f) V situáciách, ktoré vzniknú nad rámec tohto resocializačného programu rozhodne zamestnanec v službe. O rozhodnutí bezodkladne informuje vedúceho centra.

7. Ak klient so sankciou nesúhlasí, môže požiadať o prehodnotenie vedúceho centra. Vedúci centra rozhodne o zmene, zrušení alebo akceptácii.

8. Typy sankcií: umývanie okna, dverí, podláh, dlažby a pod.

9. **Vykonané výchovné prostriedky (sankcie)** a dôvody sú evidované zamestnancom.

RIZIKOVÉ SITUÁCIE

1. Úrazy

- a) Klient je povinný dodržiavať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“), o ktorom je poučený pri nástupe do centra. Kontrolu dodržiavania BOZP zabezpečuje zamestnanec.
- b) Každý úraz je klient povinný vždy nahlásiť zamestnancovi, ktorý o danej skutočnosti vykoná zápis.
- c) Zamestnanec zodpovedá za ďalší postup podľa rozsahu úrazu:
  - 1) Drobné poranenia ošetrí pomocou vybavenia lekárničky.
  - 2) Úrazy vyžadujúce lekárske ošetrovanie, zabezpečí návštevou zdravotníckeho zariadenia (príp. zabezpečí doprovod).
  - 3) Pri úrazoch život ohrozujúcich zabezpečí privolanie Rýchlej zdravotnej pomoci a podaním prvej pomoci.

2. Nedovolené opustenie centra – útek, odlúčenie sa od komunity:

- a) Patrí k porušeniu Základných pravidiel resocializačného programu ako je uvedené vyššie v bode 4. Zamestnanec postupuje podľa charakteru/rozsahu porušenia tohto pravidla. Klient môže byť preradený do nižšej fázy alebo vylúčený.
- b) Udalosť sa oznámi kontaktnej blízkej osobe ak je uvedená a spolupracovala.
- c) Zánik dohody o vykonávaní resocializačného programu je písomným oznámením centra o odstúpení od tejto dohody.

- d) Odovzdanie osobných vecí môže byť do 3 pracovných dní a po dohode, inak sa vyhadzujú.
- e) Sociálny pracovník písomne informuje sociálneho kurátora.

3. Nezvestný klient

- a) Pri podozrení, že klient je nezvestný napr. z dôvodu, že sa mohol stať obeťou trestného činu, vážneho úrazu alebo iné okolnosti, ktoré nenasvedčujú útek, vedúci zariadenia oznámi túto skutočnosť polícii.
- b) Sociálny pracovník následne písomne informuje sociálneho kurátora.

4. Samovražedné myšlienky a samovražedné správanie klienta môže byť prítomná v histórii závislého v rôznych súvislostiach. Závislosť patrí medzi rizikové faktory samovraždy a zvlášť v kombinácii s inými psychickými ochoreniami.

- a) Klient je povinný informovať a nezamlčať zamestnancovi pri spisovaní anamnézy samovražedné pokusy, sebapoškodzovanie, prípadne ak sa suicidálne správanie objavilo v rodine alebo blízka osoba skončila život samovraždou.
- b) Klient, ktorý pozoruje, počuje od iného klienta, že uvažuje o samovražde, objaví sa suicidálna fantázia, prípadne vysiela iné signály o takomto konaní, bezodkladne oznámi túto skutočnosť zamestnancovi.
- c) Klientovi je ponúknutá krízová intervencia, psychologická pomoc a psychiatrická starostlivosť.

ODBORNÁ POMOC PO UKONČENÍ RESOCIALIZAČNÉHO PROGRAMU

1. Centrum ponúka doliečovací klub Kahan: bývalým klientom, rodinným príslušníkom a závislým, ktorí abstinujú, a to 1x týždenne v trvaní 2 hodín v priestoroch centra.
2. Sprevádzanie klienta individuálnou alebo skupinovou formou sociálneho poradenstva. Osobne alebo dištančne.
3. Sprostredkovanie kontaktných centier pomoci najmä: kluby abstinentsov, svojpomocných skupín a poradenstiev.

ZÁVER

1. Resocializačný program nadobúda platnosť schválením Akreditačnej komisie ministerstva.
2. Zmeny resocializačného programu sa vykonávajú na podnet tímu centra a rozhodnutia koordinátora sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.
3. Aktualizáciu resocializačného programu vykonáva zodpovedný zástupca a kontrolu dodržiavania vedúci centra.